

## I. DISPOSICIONS GENERALS

### CAP DE L'ESTAT

**17267** *Reial decret llei 39/2020, de 29 de desembre, de mesures financeres de suport social i econòmic i de compliment de l'execució de sentències.*

I

La situació d'emergència econòmica i social ocasionada per la pandèmia segueix exigint l'adopció de mesures socials i econòmiques de suport que se sumen a les situacions d'urgència que sorgeixen derivades de circumstàncies jurídiques imprevistes, com el compliment adequat de sentències judicials que puguin tenir repercussions econòmiques que donin lloc a canvis legislatius urgents.

Amb l'objectiu d'atendre aquestes circumstàncies descrites s'adopta un conjunt de mesures socials i econòmiques que es detallen a continuació.

Amb la finalitat de reduir la fiscalitat dels beneficiaris de l'ingrés mínim vital se'n declara l'exempció en l'impost sobre la renda de les persones físiques en els mateixos termes que les prestacions econòmiques establertes per les comunitats autònomes en concepte de renda mínima d'inserció per garantir recursos econòmics de subsistència a les persones que no en tinguin, així com les altres ajudes establertes per aquestes o per entitats locals per atendre, d'acord amb la seva normativa, col·lectius en risc d'exclusió social, situacions d'emergència social, necessitats residencials de persones sense recursos o necessitats d'alimentació, escolarització i altres necessitats bàsiques de menors o persones amb discapacitat quan ells i les persones al seu càrrec no tinguin mitjans econòmics suficients, de manera que l'ingrés mínim vital juntament amb les prestacions i ajudes esmentades se'n considerin exemptes fins a un import màxim anual conjunt d'1,5 vegades l'indicador públic de rendes d'efectes múltiples.

D'altra banda, en virtut del Reial decret 855/2008, de 16 de maig, es va atorgar a «ESCAL UGS, SL», la concessió d'explotació per a l'emmagatzematge subterrani de gas natural denominat «Castor». L'article 14 de l'esmentat Reial decret 855/2008, de 16 de maig, preveia la compensació a l'empresa concessionària pel valor net comptable de les instal·lacions afectes a l'emmagatzematge subterrani, sempre que aquestes continuessin operatives.

El Reial decret llei 13/2014, de 3 d'octubre, pel qual s'adopten mesures urgents en relació amb el sistema gasista i la titularitat de centrals nuclears, va determinar l'extinció de la concessió de l'emmagatzematge «Castor» i en va atorgar l'administració a ENAGAS. Les inversions efectuades per ESCAL en l'emmagatzematge es van valorar en 1.350.729 milers d'euros, que ENAGAS va abonar a ESCAL.

El Reial decret llei va reconèixer a ENAGAS un dret de cobrament per les quantitats esmentades durant 30 anys, i en va autoritzar la cessió a tercers, cas en què aquests passarien a ser subjectes del sistema de liquidacions del sistema gasista, amb prioritat sobre la resta de pagaments del sistema.

La Sentència del Tribunal Constitucional 152/2017, de 21 de desembre, va declarar inconstitucionals i nuls els articles 4 a 6, l'article 2.2, la disposició addicional primera i la disposició transitòria primera de l'esmentat Reial decret llei 13/2014, de 3 d'octubre, que, entre altres aspectes, recollia els drets de cobrament d'ENAGAS.

El Tribunal Suprem, a la Sentència 1404/2020 de la Sala Contenciosa Administrativa, ha reconegut el dret de Banco Santander, SA, Caixabank, SA, i Bankia, SA, a ser indemnitzats per l'Estat amb 1.350,729 milions d'euros, quantia que les tres entitats van avançar a ENAGAS per facilitar el tancament del magatzem submarí de gas Castor. A aquesta quantitat s'hi han d'afegir els interessos compensatoris des de la data de la presentació de la reclamació fins a la data de notificació de la sentència, sense perjudici

dels interessos legals que puguin correspondre a partir de la notificació esmentada de conformitat amb la normativa vigent.

A la seva sentència, l'Alt Tribunal estima parcialment el recurs de les tres entitats, que l'abril de 2018 van presentar davant l'Executiu una «reclamació de responsabilitat de l'Estat legislador» en la qual l'instaven a la devolució dels diners aportats per indemnitzar l'exconcessionària de Castor per la paralització del magatzem de gas.

L'execució de la Sentència esmentada l'ha de portar a terme el Ministeri d'Hisenda, al qual, per poder procedir al seu pagament, se li concedeix una ampliació del crèdit destinat al pagament de sentències de responsabilitat patrimonial de l'Estat legislador.

Per obtenir el finançament necessari per atendre'n el pagament, atès l'elevat import fixat a la sentència i les necessitats que l'Estat ha hagut d'afrontar per pal·liar els efectes econòmics, socials i sanitaris provocats per la COVID-19, es fa necessari acudir en part a l'endeutament, per tal com el Fons de contingència no disposa de recursos suficients per finançar-lo.

A les disposicions finals es modifica la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, ja que, en la conjuntura actual, en què la pandèmia de la COVID-19 ha generat una crisi global sense precedents, les contribucions d'Espanya a les institucions financeres multilaterals cobren especial importància.

En aquestes institucions és recurrent que tant en la subscripció d'accions com en la reposició de fons el termini per formalitzar l'instrument jurídic pel qual s'adquireix el compromís finalitzi l'últim mes de l'any natural i el termini per efectuar el primer desemborsament comenci l'any següent. L'objectiu és habilitar de manera urgent el mecanisme per adaptar la tramitació dels expedients de despesa de les contribucions en les quals els calendaris establerts internacionalment determinin que el primer desemborsament d'una contribució s'efectuï en un any natural diferent (habitualment, en el següent) d'aquell en què es va adquirir el compromís, atenent el que estableix l'article 47.6 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

Es considera que habilitar aquest mecanisme és una mesura de necessitat extraordinària i urgent per tal que Espanya es pugui integrar dins del termini i en la forma escaients en els instruments que les institucions financeres multilaterals posen en marxa per donar una resposta global a la crisi de la COVID-19. La pandèmia suposa una crisi global, en la qual un enfocament país a país és ineficient i en la qual els instruments multilaterals són l'eina principal per canalitzar finançament a les economies més febles afectades pel virus i per assegurar tant l'enfortiment de sistemes sanitaris com la compra de vacunes de manera equitativa als països més pobres. Espanya ha d'estar en disposició de poder comprometre recursos en els terminis establerts internacionalment i amb aquesta proposta s'assegura la implementació del mecanisme necessari per a això.

Així mateix, es modifica la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, per ampliar en un any els terminis per efectuar la materialització de la reserva per a inversions a Canàries dotada amb beneficis obtinguts en períodes impositius iniciats l'any 2016 i la dotació a aquesta reserva relativa a les inversions anticipades efectuades el 2017 i considerades una materialització d'aquesta, pels greus efectes que la pandèmia ha produït en la realització de les inversions i els resultats econòmics l'any 2020.

## II

Aquest Reial decret llei consta d'una part expositiva i d'una part dispositiva integrada per dos articles, dividits en dos capítols, una disposició derogatòria única i cinc disposicions finals.

L'article 1 té com a objectiu declarar exempt l'ingrés mínim vital en les mateixes condicions que la resta de les prestacions monetàries públiques de caràcter social, sense perjudici de l'obligació de declarar l'impost que incumbeix als seus perceptors. Aquesta mesura s'ha d'adoptar amb caràcter urgent perquè els col·lectius esmentats es puguin beneficiar com més aviat millor dels seus efectes socials i econòmics.

L'article 2 té com a objectiu donar compliment adequat i urgent a la sentència 1404/2020 del Tribunal Suprem, que és d'execució obligada en el termini escaient.

La disposició derogatòria única incorpora una clàusula general de derogació de totes les normes del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa el Reial decret llei projectat o el contradiguin.

La disposició final primera recull la modificació de la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, la modificació de la qual és urgent davant la situació ocasionada per la pandèmia de la COVID-19, que ha generat una crisi global sense precedents, i les contribucions d'Espanya a les institucions financeres multilaterals cobren una importància especial per pal·liar-ne les conseqüències.

La disposició final segona modifica la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, per ampliar en un any els terminis per efectuar la materialització de la reserva per a inversions a Canàries dotada amb beneficis obtinguts en períodes impositius iniciats l'any 2016 i la dotació a aquesta reserva relativa a les inversions anticipades efectuades el 2017 i considerades una materialització d'aquesta, pels greus efectes que la pandèmia ha produït en la realització de les inversions i els resultats econòmics l'any 2020, la qual cosa requereix una resposta immediata i urgent.

Les tres últimes disposicions finals es refereixen al títol competencial, l'habilitació normativa i l'entrada en vigor, respectivament.

### III

En el conjunt i en cadascuna de les mesures que s'adopten, hi concorren, per la seva naturalesa i finalitat, les circumstàncies de necessitat extraordinària i urgent que exigeix l'article 86 de la Constitució espanyola com a pressupòsits habilitadors per aprovar un reial decret llei.

L'article 86 de la Constitució espanyola permet al Govern dictar decrets llei «en cas de necessitat urgent i extraordinària», sempre que no afectin l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

Pel que fa al primer aspecte, la utilització d'aquest instrument normatiu amb rang de llei està condicionada a l'existència de circumstàncies concretes que «per raons difícils de preveure, [es] requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el requerit per la via normal o pel procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de lleis» (STC 6/1983, de 4 de febrer).

El Tribunal Constitucional ha declarat que aquesta situació de necessitat extraordinària i urgent es pot deduir «d'una pluralitat d'elements», entre aquests, «els que queden reflectits a l'exposició de motius de la norma» (sentència del Tribunal Constitucional 6/1983, de 4 de febrer). Per la seva banda, entre la situació de necessitat extraordinària i urgent que habilita la utilització del reial decret llei i les mesures que s'hi contenen hi ha d'haver una «relació directa o de congruència». Per tant, perquè concorri el pressupòsit de necessitat extraordinària i urgent, la Sentència del Tribunal Constitucional 61/2018, de 7 de juny (FJ 4), exigeix, d'una banda, «la presentació explícita i raonada dels motius que ha tingut en compte el Govern per a la seva aprovació», és a dir, el que s'ha denominat la situació d'urgència; i, de l'altra, «l'existència d'una connexió necessària entre la situació d'urgència definida i la mesura concreta adoptada per subvenir-hi».

El reial decret llei constitueix un instrument constitucionalment lícit, sempre que el fi que justifica la legislació d'urgència sigui, tal com ha exigint reiteradament el nostre Tribunal Constitucional (sentències 6/1983, de 4 de febrer, F 5; 11/2002, de 17 de gener, F 4; 137/2003, de 3 de juliol, F 3, i 189/2005, de 7 juliol, F 3), subvenir a una situació concreta, dins dels objectius governamentals, que per raons difícils de preveure requereix una acció normativa immediata en un termini més breu que el que requereixen la via normal o el procediment d'urgència per a la tramitació parlamentària de les lleis, més quan la determinació del procediment no depèn del Govern.

La necessitat extraordinària i urgent d'aprovar aquest Reial decret llei s'inscriu en el judici polític o d'oportunitat que correspon al Govern (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4;

142/2014, d'11 de setembre, FJ 3) i aquesta decisió, sens dubte, implica una ordenació de prioritats polítiques d'actuació (STC de 30 de gener de 2019, Recurs d'inconstitucionalitat núm. 2208-2019), centrades en el compliment de la seguretat jurídica i la salut pública. Els motius d'oportunitat que s'acaben d'exposar demostren que, en cap cas, aquest Reial decret llei no constitueix un supòsit d'ús abusiu o arbitrari d'aquest instrument constitucional (STC 61/2018, de 7 de juny, FJ 4; 100/2012, de 8 de maig, FJ 8; 237/2012, de 13 de desembre, FJ 4, i 39/2013, de 14 de febrer, FJ 5). Al contrari, totes les raons exposades justifiquen àmpliament i raonadament l'adopció de la present norma (STC 29/1982, de 31 de maig, FJ 3; 111/1983, de 2 de desembre, FJ 5; 182/1997, de 20 d'octubre, FJ 3).

També s'ha d'assenyalar que aquest Reial decret llei no afecta l'ordenament de les institucions bàsiques de l'Estat, els drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució, el règim de les comunitats autònomes ni el dret electoral general.

En aquest sentit, i en relació amb la prohibició d'afectació als drets, els deures i les llibertats dels ciutadans que regula el títol I de la Constitució espanyola, la consolidada doctrina constitucional I, que resumeix la STC 139/2016, de 31 de juliol (FJ 6), «1r) (...) aquest Tribunal ha rebutjat una interpretació extensiva del límit esmentat que suposaria el buidatge de la figura del decret llei, i el faria "inservible per regular amb més o menys incidència qualsevol aspecte concernent a les matèries que inclou el títol I de la Constitució"; 2n) La clàusula restrictiva s'ha d'entendre de manera que no es redueixi al no-res la figura del decret llei, de manera que el que es prohibeix constitucionalment és que es reguli un règim general d'aquests drets, deures i llibertats o que vagi en contra del contingut o els elements essencials d'alguns d'aquests drets (STC 111/1983, de 2 de desembre, FJ 8, confirmada per altres de posteriors); 3r) El Tribunal no s'ha de fixar únicament en la manera com es manifesta el principi de reserva de llei en una determinada matèria, sinó que més aviat ha d'examinar si hi ha hagut 'afectació' pel decret llei d'un dret, deure o llibertat regulat en el títol I CE, la qual cosa exigeix tenir en compte la configuració constitucional del dret, el deure o la llibertat afectat en cada cas i fins i tot la seva ubicació sistemàtica en el text constitucional i la naturalesa i l'abast de la regulació concreta de què es tracti (...)».

#### IV

Aquest Reial decret llei respon als principis de bona regulació de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència, de conformitat amb l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

A aquests efectes, es posa de manifest el compliment dels principis de necessitat i eficàcia atès l'interès general en què es fonamenta la mesura que s'hi estableix, i el reial decret llei és l'instrument més immediat per garantir-ne la consecució. La norma és concorde al principi de proporcionalitat, atès que conté la regulació imprescindible per a la consecució dels objectius esmentats prèviament. Igualment, s'ajusta al principi de seguretat jurídica, i és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic. Quant al principi de transparència, la norma està exempta dels tràmits de consulta pública, audiència i informació pública, que no són aplicables a la tramitació i aprovació de decrets llei. Finalment, en relació amb el principi d'eficiència, en aquest Reial decret llei s'ha procurat que la norma generi les mínimes càrregues administratives per als ciutadans.

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.14a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat competència exclusiva en matèria d'hisenda general.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta de la ministra d'Hisenda, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres, a la reunió del dia 29 de desembre de 2020,

DISPOSO:

CAPÍTOL I

## Mesures socials

*Article 1. Tractament en l'impost sobre la renda de les persones físiques de l'ingrés mínim vital.*

Amb efectes des de la data d'entrada en vigor del Reial decret llei 20/2020, de 29 de maig, pel qual s'estableix l'ingrés mínim vital, es modifica la lletra y) de l'article 7 de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost sobre la renda de les persones físiques i de modificació parcial de les lleis dels impostos sobre societats, sobre la renda de no residents i sobre el patrimoni, que queda redactada de la manera següent:

«y) La prestació de la Seguretat Social de l'ingrés mínim vital, les prestacions econòmiques establertes per les comunitats autònomes en concepte de renda mínima d'inserció per garantir recursos econòmics de subsistència a les persones que no en tinguin, així com les altres ajudes establertes per aquestes o per entitats locals per atendre, d'acord amb la seva normativa, col·lectius en risc d'exclusió social, situacions d'emergència social, necessitats residencials de persones sense recursos o necessitats d'alimentació, escolarització i altres necessitats bàsiques de menors o persones amb discapacitat quan ells i les persones al seu càrrec no tinguin mitjans econòmics suficients, fins a un import màxim anual conjunt d'1,5 vegades l'indicador públic de rendes d'efectes múltiples.

Així mateix, n'estan exemptes les ajudes concedides a les víctimes de delictes violents a què es refereix la Llei 35/1995, d'11 de desembre, d'ajudes i assistència a les víctimes de delictes violents i contra la llibertat sexual, i les ajudes que preveu la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, i altres ajudes públiques satisfetes a víctimes de violència de gènere per aquesta condició.»

CAPÍTOL II

## Mesures econòmiques per a l'execució de sentències

*Article 2. Concessió d'una ampliació de crèdit destinada al Ministeri d'Hisenda.*

1. L'execució de la Sentència del Tribunal Suprem 1404/2020, de responsabilitat patrimonial de l'Estat legislador, l'ha de portar a terme el Ministeri d'Hisenda, i s'atribueixen la competència per a la seva execució i l'autorització per a l'aprovació de l'expedient de despesa corresponent a la persona titular de la Subsecretaria d'Hisenda.

2. Amb l'objecte de procedir al pagament de l'execució de la Sentència esmentada, es concedeix una ampliació de crèdit per un import de 638.000.000 d'euros a l'aplicació pressupostària 15.01. 923 M.471 «Per a pagament execució Sentència del Tribunal Suprem de 20/11/2013 i altres sentències de responsabilitat patrimonial de l'Estat legislador», que té caràcter d'ampliable.

3. Aquesta ampliació de crèdit s'ha de finançar amb càrrec al deute públic, de conformitat amb el que assenyala l'article 46 de la Llei 6/2018, de 3 de juliol, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2018.

4. Aquest crèdit s'ha d'ampliar fins a l'import total de la Sentència, i el seu import s'ha de finançar amb la baixa en altres crèdits del pressupost de l'Estat, sense ser aplicables les limitacions que conté l'apartat 4 de l'article 54 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària.

5. Els expedients de despesa i els documents comptables associats amb l'execució d'aquest crèdit queden exceptuats dels terminis que recull l'Ordre HAC/1074/2020, de 16

de novembre, per la qual es regulen les operacions de tancament de l'exercici 2020 relatives al pressupost de despeses i operacions no pressupostàries.

Així mateix, queden exceptuats del que disposen els apartats sisè i setè de l'Acord del Consell de Ministres, de 27 de desembre de 2019, pel qual s'estableixen els criteris d'aplicació de la pròrroga per a 2020 dels pressupostos generals de l'Estat vigents l'any 2019, es formalitza la distribució per seccions i s'aproven mesures per reforçar el control de la despesa pública.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.*

Amb efectes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei i vigència indefinida es modifica la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, de la manera següent:

U. Es modifica l'article 45 de la Llei 14/2000, que queda redactat en els termes següents:

«Article 45. *Actes de subscripció d'accions i d'aportació de fons a institucions financeres internacionals.*

1. Els actes de subscripció d'accions o d'aportacions de fons derivats d'acords d'ampliació de capital o de reposicions adoptats pels òrgans competents dels bancs de desenvolupament i les institucions financeres multilaterals dels quals Espanya sigui membre de dret, la reposició de fons en instruments multilaterals en els quals Espanya ja participa com a donant i els desemborsaments econòmics que s'hagin d'efectuar per complir les obligacions concretes per l'Estat espanyol com a conseqüència d'aquells actes, només necessiten l'acord favorable previ del Consell de Ministres, a proposta de la persona titular del Ministeri d'Afers Econòmics i Transformació Digital, sempre que hi hagi crèdit adequat i suficient en els pressupostos generals de l'Estat i, si s'escau, es compleixin els límits que preveu l'article 47 de la Llei 47/2003, de 26 de novembre, general pressupostària, d'acord amb el calendari de pagaments previst.

L'acord s'ha d'eleva al Consell de Ministres amb l'informe previ del Ministeri d'Hisenda.

2. Els expedients de subscripció d'accions o d'aportacions de fons en bancs de desenvolupament i institucions financeres multilaterals i de reposició de fons en instruments multilaterals, als quals es refereix aquest article, es poden ultimar fins i tot amb la formalització de l'instrument jurídic corresponent, encara que la seva execució, tant si s'efectua en una anualitat com en diverses, s'hagi d'iniciar en l'exercici següent. A aquests efectes es poden comprometre crèdits amb les limitacions que determini la normativa pressupostària aplicable.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries.*

S'introdueix una nova disposició transitòria vuitena a la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, amb la redacció següent:

«Disposició transitòria vuitena. *Ampliació de terminis vinculats a la reserva per a inversions a Canàries.*

1. El termini màxim a què es refereix l'apartat 4 de l'article 27 de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, de modificació del règim econòmic i fiscal de Canàries, és de quatre anys per a les quantitats destinades a la reserva per a inversions a Canàries dotada, en els termes que assenyalava la seva normativa reguladora, amb beneficis obtinguts en períodes impositius iniciats l'any 2016.

2. El termini a què fa referència el paràgraf primer de l'apartat 11 de l'article 27 de la Llei 19/1994, de 6 de juliol, és de quatre anys per a les inversions anticipades materialitzades el 2017.»

Disposició final tercera. *Títols competencials.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.14a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'hisenda general.

Disposició final quarta. *Habilitació per a l'aplicació i el desplegament i l'execució.*

S'habiliten el Govern i la persona titular del Ministeri d'Hisenda, en l'àmbit de les seves competències, per dictar les disposicions i adoptar les mesures necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret llei.

Disposició final cinquena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor el mateix dia de la publicació al «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 29 de desembre de 2020.

FELIPE R.

El president del Govern,  
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN